

Z OTROKI DOMA

PREVOD VIDEA 'PRIDEN' (KERWIN RAE)

Ena od stvari, ki so lahko precej uničujoče sta izraza 'priden fant' in 'pridna punca'. Vem, ampak kako programirani so, da ko vidimo pridnega otroka, rečemo: 'O, kako pridni otroci!' Sam sebe zalotim dobesečno vsaj 30x na dan, da že rečem: 'O, ... [shit]'

Ko potrdimo otroku kako pridni fant ali punca je, se začnemo ustvarjati fokus na zunanje povezave: 'O, pridni sem, ker sem naredil tole.'

'Hvala, da si pospravil sobo.' 'Pridni si, ker si pospravil sobo.' Nasproti: 'Najlepša hvala za trud!' ali 'Zelo cenim, kar si naredil.' 'Res si se potrudil, poba!' 'Res cenim trud, ki si ga vložil.' 'Hvala, pobič!'

Družbena potrditev/sprejetost ustvari vzvod, ki jim daje vedeti, da so sprejeti, ne zaradi stvari, ki so jo naredili, temveč zaradi njihovega truda/doprinosa.

Ampak to je zelo v nasprotju z mojim programom v glavi, ker nisem bil tako vzgojen. Kdo razume, o čem govorim? Moramo se potruditi, da ne rečemo 'priden fant' ali 'pridna punca'. Recimo raje: 'Hvala ti, ker delaš to. Res cenim tvoj trud.' Postanimo pozorni kako hvalimo naše otroke in poudarjamo stvari, ki jih želimo videti še več. Ne mislimo toliko na rezultat, temveč na naravni proces, ki ustvarja nek rezultat, ki ga želimo.

Poglejmo, kaj je povezano z motivacijo. Poznamo dve vrsti motivacije: zunanjo motivacijo in notranjo motivacijo. Zunanja motivacija deluje po principu korenčka in palice.

Korenček: 'Naredi tole in dobiš nagrado.'

Palica: 'Ne naredi tega, če ne ti bom grozil s kaznijo.'

V centrih za zgodnje otroštvo so naredili raziskave z otroki, ki so bili pri pouku umetnosti. Našli so tri osnovne tipe otrok:

1. Otroci, ki so radi slikali in risali;
2. Otroci, ki bi to delali, če bi morali, ampak jih ni preveč veselilo (ampak bi, če bi jim rekli) in
3. Otroci, ki niso imeli nobenega interesa za umetnost in ročne spretnosti.

Nato so jim ponudili nagrado za sodelovanje: 'Ok, otroci, fantje in punce, tukaj imamo nagrado za vse, ki boste sodelovali pri umetnosti in ročnih spretnostih, dobite certifikat z veliko zlato zvezdo.'

Zanimivo.

Nagrado so ponudili otrokom, ki imajo radi umetnost. Uganite kaj so naredili? Kar bi tako ali tako naredili z nagrado ali brez. Nadaljevali so z umetnostjo. Še naprej so sodelovali.

Nagrado so ponudili otrokom, ki bi se ukvarjali z umetnostjo, če bi jim kdo to rekel. Ne radi, ampak bi, če bi kdo rekel. Uganite kaj so naredili? Kar so delali vedno.

Ko pa so nagrado ponudili otrokom, ki ne marajo umetnosti, so (v zgodnjih otroških letih) do neke mere začeli sodelovati v umetnosti.

Čez dva ali tri tedne,

je prva skupina, ki ima rada umetnost v nekaj procentih prenehala biti motivirana. Postali so obotavljivi in bolj uporniški pri umetniški dejavnosti.

Z OTROKI DOMA

Tudi druga skupina je postala bolj uporniška proti naravnemu interesu umetniškega ustvarjanja. Prej so sodelovali, če si jim rekel, zdaj pa niso hoteli.

Tretja skupina pa sploh ni več sodelovala. Odkrili so namreč, da so s tem, ko so ponudili zunanjo motivacijo v obliki 'korenčka', so odstranili notranjo motivacijo za ustvarjanje. Kratkoročno je ta metoda delovala, daljnoročno pa je bil padec 'uspeha' velik.

Katera je vendar najpomembnejša motivacija? Notranja motivacija. Razvoje se v zgodnjem otroštvu. Zato je tudi tako težko najti naravno visoko motivirane ljudi, saj so bili vzgojeni v ekosistemu, ki je motivacijo privlekel ven z nagrado za sodelovanje.

Otroci se torej lahko razvijejo tako, da imajo notranji ali zunanji fokus.

Postanimo pozorni na to kako hvalimo otroke. Spodbujajmo stvari, ki jih želimo videti več. Potrudimo se, da ne govorimo: 'Priden fant' ali 'Pridna punca'. Recimo: 'Hvala, da si to naredil.' 'Cenim tvoj trud.'

O čem notranje motivirana oseba največ razmišlja? 'Kaj lahko dam.' 'Kaj lahko delam.' Ne razmišljajo o tem, kaj bi lahko za to dobili, ker razmišljajo o tem kaj lahko dajo in kaj lahko naredijo, na osnovi tega, kar imajo radi, kaj ljubijo. Ni stvar v tem, kaj lahko dobijo za to kar delajo, temveč tisto naredijo zato, ker bi tako radi! Želite izvedeti skrito skrivnost kako ostati motiviran v poslu?

Ja!

Delajte, kar imate radi! Delajte, kar ljubite in boste motivirani.

Jasmina Robnik Poličnik